

Dr. Iván János
életrajza

Diplomát a Szegedi Orvostudományi Egyetemen 1958-ban szereztem. Középiskolás indíttatásból a kémiához vonzódtam, ezért a gyógyszerész szakot végeztem el. Ott másodéves koromban a gyakorlatvezetőm hívott be a Fodor professzor vezette Szerveskémiai Intézetbe.

Fodor Gábor akadémikus fogalom volt abban az időben a szegedi egyetemen. Rektorként oktatási épületet emeltetett, vegyész tanítványaiból később kutató intézetek vezetői és professzorok lettek. Intézetében sajátítottam el a szerveskémiai szintézis technikai fogásait, majd harmadév végén benyújtott pályamunkámat a vegyészek országos diákköri konferenciáján első díjjal jutalmazták. Úgy tűnt, hogy a kémikus pályán fogok működni.

De közbejött 1956. októbere! Fodor professzor feltehetően nem pártszerűen nyilatkozott, mert novemberben leváltották. Előbb Budapestre, később külföldre távozott.

1957. ezért számomra a fordulat évét jelentette.

Akkor alakult meg a Gyógyszerésztudományi Kar, és a dékán, Dirner Zoltán professzor meghívott az akkor szerveződő Gyógyszerhatástani Intézetbe. Mellette kezdtem elsajátítani a farmakológiai vizsgálatok módszertanát, sőt a kísérleti állatház felszerelése és működtetése is rám hárult. A doktori disszertációmát experimentális munka alapján ott készítettem el és védtem meg 1960-ban.

Dirner professzornak sajátos elve volt az intézet funkcióját illetően. Nevezetesen azért, mert elvállalt mindenféle felkérést, amelyhez állatkísérletre volt szükség. A többnyire farmakológiai vizsgálatok mellett több toxikológiai munka is adódott, köztük egy kolineszteráz-bénítő peszticid vizsgálata.

Ez számomra azért emlékezetes, mivel az enzim-meghatározása módszerének ismeretében később felkértek, hogy vegyek részt az akkori Wofatox mérgezetek klinikai, humán-toxikológiai vizsgálatokban. Ez inspirálta a későbbi enzim-kinetikai kísérleteinket.

Ugyancsak emlékezetes még Dirner professzor vállalásai között a kábítószerre irányuló magatartás-vizsgálatok kutyákon, amelyet WHO megbízás alapján végeztünk.

A Gyógyszerhatástani Intézetben az experimentális munka mellett természetesen részt kellett vennem az oktatásban, a gyógyszerészhallgatók elméleti és gyakorlati képzésében és a vizsgáztatásban, farmakológiai és toxikológia tárgykörben. A 70-es években indult a Gyógyszerésztudományi Karon az angol nyelvű képzés külföldi hallgatók részére. Ez azután számomra is további oktatási feladatokat jelentett.

Az Intézet Eötvös utcai épületének padlásterében a minőségbiztosításnak megfelelően alakítottuk ki a légkondicionált állatházat, benne elkülönített akut és krónikus kezelővel, továbbá kiszolgáló helyiségekkel. A toxikológiai kezelések és vizsgálatok lényegében itt történtek. Emlékezetes feladatunk volt a NEVIKI veszprémi toxikológiai laboratóriumának beindítása 1975-ben. Thuránszky Károly kérésére előkezelt patkányokat szállítottunk a tethelyre és elindítottuk azok feldolgozását Vass Klára munkatársammal és többek között az akkor friss diplomásként Veszprémbe került Botos Margittal és Béres Erzsébettel együtt. Ez a jó munkakapcsolat egy-egy megbízásos munka erejéig később is megmaradt még Thuránszky Károly halála után is.

Az 1975-ös évben új vezető került a Gyógyszerhatástani Intézet élére Minker Emil professzor személyében. Az intézet kutatási programjába a farmakokinetika és a biofarmácia került. Az új profilhoz új analitikai műszereket állítottunk be, a vizsgálati anyagokkal kezelt kísérleti állatok vérszintjének meghatározásához. A vérszintgörbék elemzéséhez speciális matematikai programokat alkalmaztunk.

A vizsgálatok főleg arra irányultak, hogy miként befolyásolja a beviteli mód, a különböző segédanyag egy adott gyógyszer hatásosíthatóságát akut és krónikus kezelés esetén. A GLP előírásainak megfelelően került sor új farmakonok vizsgálatára, amely megelőzte az adott szer engedélyezését és felhasználását. De ismert molekulák analízisét is elvégeztük, például technológiai módosításokat követően.

Az állatkísérletek mellett humán vizsgálatokat is folytattunk, melyek során önkéntes egyének mintáit elemeztük. Ezek az adatok a törzskönyvezés első fázisához voltak szükségesek.

Ez utóbbi bő 15 évet átfogó kutatási munka alapján, az intézet neve is megváltozott Gyógyszerhatástani és Biofarmáciai Intézetre.

Itt fejeztem be aktív pályafutásomat 1999. szeptemberében.